

היה נוטל

פרק שלישי

סוטה

כב

שְׁקָרָא. מְקַרְא וְשָׁנָה. מְשָׁנָה. וְלֹא שִׁימוּשׁ תַלְמוּדִי חֲכָמִים. לְלִמּוֹד
סֵדֶרֶת הַמְּקַרְא זְעֻמָּה מִשְׁמָנָה מִהֵס דְּרָשׁ עֹלָם הַיָּדֵי הַיָּדֵי הַיָּדֵי
בְּיָדָאֵי, וְיָדֵי לְלִמּוֹד הַיָּדֵי. שְׁעֵי הַיָּדֵי מֵיִם יָשׁ חִלּוּקִים בְּאַיְסוּר וְהַיָּדֵי,
וְדָבָרֵי מַמּוֹנוֹת לְזִכּוֹת וְחַיִּים, וְנַסְסֵרוֹת לְמַמְרָא וְעֵטֶר, דְּקֶלְמֶר צְפֵינָה
דְּיַקְטִי: מ"ט אָמֵר מֶר הָיִי וּמֶר הָיִי, תוֹרָה אוֹר
 וְאָמֵר: מַאי צְבִינְהוּ? אִיפְסֵי צְבִינְהוּ? דְּכָפְרֵי לְאִי אֶרְבָּא עָלֵיהּ אֵלִי?
 וְכָפְרֵי לְאִי אֶרְבָּא עָלֵיהּ אֵלִי? — שְׁמַעְמַע עָלֵיהּ אֵת קוֹלוֹ
 אֶתְּגֵי אֶתְּגֵי לְתַמְלִימֵי וְכָפְרֵי לְאִי אֶרְבָּא עָלֵיהּ אֵלִי?
 שְׁמַעְמַעְמַעְמַע, וְיִהְיֶה עָלֵיהּ עָלֵיהּ כָּפְרֵי לְתַמְלִימֵי
 חֲכָמִים: אֶתְּמַר גְּרָס. ה"ו ע"ה.
 עָקֵטוּד עַל הַמַּעְשָׂרוֹת וְעַל הַטְּהָרוֹת.
 בּוֹר. גְּרוּעַ מֵעַס הָאָרְז. בּוֹתֵי.
 וְאֶסְרִי לְאִכּוֹל פִּיפוֹ וְיִינוֹ. דְּכִיןָן שְׁלָא
 אִימְשֵׁי חֲכָמִים אִינוֹ מְקַפִּיד עַל דְּבִרֵי
 חֲכָמִים לְדַעֲרָם, וְלֹא אֶתְּגֵי אֶתְּגֵי לְהִלְכּוֹת
 עַלְמָנָא כְּת"ח. מְגוּשׁ. מִכְּשָׁף הִלְכּוֹת
 אֶתְּגֵי עַיְנֵי וְגוֹזֵז אֶתְּגֵי הַלְבָבֹת, וְאִף
 זֶה כָּן. רְשִׁין. פְּרָגוּס "מוֹצֵר טְבֵר"
 (דְּכַיִּים יו) הוֹא — מְגוּשׁ. לַחֲשֵׁי הַמִּכְשָׁף
 אֶתְּגֵי לְחַשְׂדָּל וְאִינוֹ מְדַן מִהֵס דֵּס וְיָמָה
 פִּירוּשָׁם, אֶתְּגֵי לְכָפְרֵי עֵינֵי — שְׁמַעְמַעְמַע
 צָא ע"י אִתְּסַם הַלְבָבִים. תִּנְיֵי תַנָּא.
 וְאִף זֶה פְּנֵי שְׁלָא אִימְשֵׁי צְפִלְמִיד — שֹׁנָה
 מְשַׁנְתָּי וְאִינוֹ יוֹדֵעַ מִהֵס הַיָּדֵי. אִיחַוָּה עַם
 הָאָרְזִי. שְׁמַעְמַע עַל הַטְּהָרוֹת וְעַל
 הַמַּעְשָׂרוֹת, וּמִימָזְק מַגְעוֹ טַמְא. כָּל
 שְׂאִינוֹ קוֹרָא ק"ש. דְּקֶהָ וְדָלִי אִינוֹ
 יוֹדֵעַ כִּלְמָס. תָּנָן יוֹדֵעַ לִקְלוֹת וְקוֹרָא —
 לֹא ע"ה הוֹא. שְׂשֻׁנוֹ הַלְבָבֹת. שְׁלָא
 אִימְשֵׁי לְתַמְלִימֵי חֲכָמִים, וְלֹא הַקְּפִידוֹ
 עַל טַעְמֵי הַמַּעְשָׂרוֹת. הַלְבָבֹת. מְשַׁנְתָּי.
 פְּשִׁימָא. דְּקֶהָ הוֹא, אֶתְּגֵי לְחַשְׂדָּל וְדָלִי
 אִי לָאוּ צְבִינְהוּ. הוֹתֵרָה לוֹ. דְּוָמָה
 צְבִינְהוּ הַיָּדֵי. מְבַלֵּי עוֹלָם ס"ד.
 וְיָמָה הֵס גּוֹרְמִין לְחַמְסִים. שְׂמִימִין
 הַלְבָבָה מְשַׁנְתָּי. קְאָמֵר, אֶתְּגֵי לְתַמְלִימֵי
 עוֹלָם כְּהוֹרָאוֹת טַעְמֵי. דְּכִיןָן דְּלִין
 יוֹדֵעִין טַעְמֵי הַמַּעְשָׂרוֹת — פְּעַמִּים גּוֹרְמִין
 אֶתְּגֵי לְחַשְׂדָּל לֹא צְבִינְהוּ דְּוָמָה. יוֹדֵעַ, יָשׁ
 מְשַׁנְתָּי הַרְבֵּה (צְמִנְתֵּי) דְּמַמְרִין: דְּקֶהָ
 הַיָּדֵי מְנִי פְּלוּנֵי הוֹא, וְיִשְׁדָּקָה הַיָּדֵי, וְלִית
 הַלְבָבָה כְּפּוֹתֵיהּ. יוֹדֵעַ, אֶתְּגֵי יוֹדֵעִים
 צְמַלְמִלְקָת פִּגְמֵי הַרְבֵּה הַרְבֵּה
 דְּכָפְרֵי מִי. הַלְבָבָה מוֹרִין הוֹרָאוֹת טַעְמֵי.
 הַלְבָבֹת עוֹלָם לוֹ. הַשְׁנוֹה הַלְבָבֹת —
 עוֹלָם שְׁלוֹן צְבוּתוֹ. צִיָּלְתֵי. צַעֲלָת
 תְּפִלָּה. וְאֶתְּגֵי שׁוֹבְבִית. צַעֲלָת
 אֶתְּגֵי, הוֹלֶכֶת וּמְקַרְרָת אֶתְּגֵי הַיָּדֵי
 תְּמִיד. הַיָּדֵי אֶתְּגֵי מְבַלֵּי עוֹלָם. אֶתְּגֵי
 אֶתְּגֵי נַחֲשָׁה וּמְכַשְׂפוֹת, וּמְלֹאוֹת עַלְמָנָא
 דְּלְדַקְנִינָת שְׁלָא יִשְׁדָּקוּ אֶתְּגֵי. קֶשֶׁן
 שְׂפָא בְּלוֹ לֹא הִדְשִׂיוּ. לְקַמְנ מְפַרְט.
 וְקִיבֻל שָׂבֵר מְאֻלְמָנָה. הַשְׂחָה טוֹרְחָת
 עַמְמָה יוֹסֵר מִן הוֹרָה דְּכִי לְקַל
 שָׂבֵר, דְּמַמְרָט וְאוֹיָל — לְמַדְנוּ שְׂטֵרִים
 אָדָם עַלְמָנָה לְקַל שָׂבֵר יוֹסֵר.
 בְּרֵאשִׁית צִדִּיקִים. לְחֹל ג"ע. בְּרֵאשִׁית

זכרות מ: וע"ש דחוב דעת
 ר' אליעזר אבל ר' מאיר
 ס"ל שס לכל שאינו אוכל
 חולין בטובה וכן ארובת
 נגישין סא. וכן מנאל שאר
 שטוים וע"י בוסס ד"ה
 כל ובתום גישין סא.

זכרות מ: וע"ש דחוב דעת
 ר' אליעזר אבל ר' מאיר
 ס"ל שס לכל שאינו אוכל
 חולין בטובה וכן ארובת
 נגישין סא. וכן מנאל שאר
 שטוים וע"י בוסס ד"ה
 כל ובתום גישין סא.

קדושין כ. מ. ע"ש יומא
 פו. ערכין לו. מ"ח כז.

ומנלה כח. וסס איתא אל
 תקרי הליכות אלאל הלכו

רְבִי שְׂמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי אִמְרַי ה"ו בּוֹר. תִּימָה: כַּמְלָן ס"ל לֹא כֹחֲרִים
וְלֹא כַר' יְהוּדָה לֹא חֲרִים לֹא קָרוּ צוֹר *אֶלְלָא לְשַׁנְה וְלֹא קֶרָא,
וּר' יְהוּדָה אִפִּי' עִם הָאָרְז לֹא מְשִׁי לֵיה, לֹאמֵר צִוּוֹן פֶּרֶק "אֶלְו מַעֲלֹאוֹת"
(ז"מ 97 ג): דְּרַשׁ ר' יְהוּדָה צָר אִילְעָלֵי: "שְׂמַעוּ דִּבְרֵי ה' הַחֲרָדִים אֶל
דְּבַרְו" וגו', "הַחֲרָדִים אֶל דְּבַרְו" — אֶלְו
תַּלְמוּדֵי חֲכָמִים, "אִתְּחִיס" — אֶלְו צַעֲלֵי מַשְׁנַה,
מְקַרָא, "שְׁנַלְחִיס" — אֶלְו עִם הָאָרְז. אֶלְמָא
"מַנְדִּיס" — אֶלְו עִם הָאָרְז. אֶלְמָא
ע"ה יָמָהוּ בְּרָ שְׂאִינוֹ קוֹרָא ק"ש
שְׁחָרִית וְעָרְבִית דְּבַרִי ר"פ. תִּימָה לְר"י:
לֹאמֵר צָפ' "הַעֲיוּקִין" (גִּישׁוֹ 97 סא.)
וְצָפ' "ג' שְׁלָכְלוֹ" (זְכֻתוֹ 97 מ:): אִיחַוָּה
עִם הָאָרְז — כָּל שְׂאִינוֹ אוֹכַל חוֹלִין
בְּטַהֲרָה, דְּבַרִי ר"מ וְפִירֶשׁ: הַרְבֵּה
עֵינֵי עִם הָאָרְז הן; יוֹשׁ שְׁאִין מְקַבְּלִין
מַמְנוֹ עֵדוּת, כְּדַמְרִינוֹן צָפ' "אֶלְו עוֹבְרִין"
(פְּסַחִים 97 מ:): שְׁשֵׁה דְּכַרִּים נֶאֱמָרוּ
בְּעַס הָאָרְז: אִין מְקַבְּלִין מִהֵס עֵדוּת וְכו',
וְצָפ' "תוֹמֵר קְבוּלָה" (פַּגִּינָה 97 כב):
כַּמְלָן מְקַבְּלִין סִדְדוּתָא מֵעַס הָאָרְז —
כַר' יוֹסֵי. יוֹשׁ כֶּסֶף לְעִין עֵדוּת וְנֶאֱמָד
עַל הַטְּהָרוֹת וְעַל הַמַּעְשָׂרוֹת, אוֹ לְעִין
זִמּוֹן, אוֹ לְעִין שְׂטֵימָה, אִ"נ לְעִין
דְּכַרִּים שְׂאִין נַחֲמִין אֶלְו מִן הַמּוֹמָה,
כְּדַאִתָא צָפ' שְׁנֵי דִּמְסַכְתָּ ע"ז (97
ל:). צִירוּלְמֵי: אֶשֶׁה פְּרוּשָׁה — זוֹ הַיָּסֵא
שׁוֹשְׁבַת וּמַלְבַּחַת דְּבַרִי תוֹרָה, "וּתֹאמְר
אֵלֵי מִצָּא וַיִּשְׁכַּח עֵמָה בְּלִילָה הוֹא", אִ"ר
אֶצְבוּ: כַּכִּיכּוֹל הִיָּה בְּמַחְשַׁבָה, הוֹא לְבָדוֹ
יוֹדֵעַ שְׁלָא עֵלְמָה עַל דְּעַתָּה אֶלְו בְּצַבִל
לְהַעֲמִיד שְׂטֵימָס. הוֹסִיפוּ עֲלֵיהֶם בְּצוּלְמָא
צִימְנִית * וְאֶלְמָנָה שׁוֹבְבִית, *מִי חַגְלָה
נַסְכַת שָׁס צִינָ, וְיָטוּק שְׁהוּא עוֹלָה
לְחַדְשָׁיו. (בְּצוּלָה צִימְנִית — מַצִּימָה,
אוֹבַדַת בְּצוּלָה. וְיָטוּק שְׁהוּא עוֹלָה
לְחַדְשָׁיו) — ר' חַלְקִיָה בָּשֶׁר ר' סִימּוֹן:
זֶה שְׁהוּא גְדוֹל בְּצוּרָה שְׁלָא בְּפִירְקָ,
וּמַצָּה אֶת הַגְּדוּלִים מַמְנוֹ. אִ"ר יוֹסֵי:
זֶהוּ שֶׁן מַשַׁע וְאֶצְרִיו נֶרְאָה
כֶּנֶן י"ב, וְהוּא בֵּא עַל אֶתְּמַת מְכַל
הַעֲרִיֹת הַאֲמָרוֹת בְּטוֹרָה, וְהֵן מַתוֹת
עַל יְדוֹ וְהוּא פְּטוּר. רְבִי פִירֶשׁ: מַצִּימָה
אוֹבַדַת בְּצוּלָה — מַחֲמַת זְמוּת בְּצוּלָה
נוֹשְׂרוֹת. אֶלְלֵל מוֹרֵי אַחֵי הַרְבֵּ ר"מ פ"י:
עוֹשָׂה חֲסִידָה וּמַתְפַּלֶּלַת, כְּדַגְרַסְכִין
מַה הֵם וּמַה פִּירוּשָׁם
אֶלְלָא כֶּךָ מַעֲשֵׂיָהֶם
שׁוֹבְשׂוֹת בֵּא עַל יְדוֹ
לְחַשְׂכֵי: תִּנְיֵי תַנָּא אָף
תַּנָּא זֶה הָאָרְז הוֹא דְּבַרִי ר'
תַּלְמוּדֵי חֲכָמִים בְּתַלְמוּד
שׁוֹנָה מְשַׁנְתָּ וְאִינוֹ יוֹדֵעַ
מִהֵס הוֹא. ל"ה: אִיחַוָּה עִם
הָאָרְז פ"ה שְׁנַחֲשֵׁד עַל
הַפְּתוּרוֹת וְעַל הַמַּעְשָׂרוֹת
וּמִחוּק מִנְעוֹ מַמְא: כָּל
שְׂאִינוֹ קוֹרָא ק"ש דֶּהָא
דְּרָא לֹא יוֹדֵעַ מוֹדֵי אֶבֶל
עַל לְקִרּוֹת וְקוֹרָא לֹאוֹ
דְּעַס הָאָרְז הוֹא דְּבַרִי ר'
מַאִיר. ו"פ דַּרְךְ בְּרִייתָא
מַתְנַיָא לְעִין זִמּוֹן שְׂאִין
מַזְמִינֵי עַל עִם הָאָרְז.
עוֹד מִצִּי לְמִימַר דְּמַתְנַיָא
לְעִין דְּאַמְרֵי פֶרַק וְאוֹלוֹ
עוֹבְרִין שְׁעַם הָאָרְז כְּפִילוֹ
עֵדוּת וְאוֹן מְכַרְדִּין עַל
אִבְדוּתוֹ אֶבֶל כִּן מַתְנַיָא
דְּפ' הַגּוֹנֵק [97 ס"ח]
דְּקַמְרֵי אִיחַוָּה עִם הָאָרְז
כָּל שְׂאִינוֹ אוֹכַל חוֹלִין
בְּמַהֲרָה דְּבַרִי ר' מַאִיר
וְחַכְמִים אוֹמְרִים כָּל
וְלְעִין מַאי מִתְנַיָא א'

לפניו טו"ס לעיל יב. ד"ה
 אחרים וע"ש מ"ש על
 הגליון התייבש גם כהנא

ומנימה אובדת כהנא
 כ"ה צירושלמי

תוספות שאני

הרי זה בור. בור גרוע
 מעם הארץ: רשין
 מגושא לוחש המכושף
 את לוחשיו ואינו יודע
 מה הם ומה פירושה
 אלא כך מעשיותם
 שבושפות בא על ידי
 לחשים: תני תנא אף
 תנא זה הארץ הוא דברי ר'
 תלמודי חכמים בתלמוד
 שונה משנתו ואינו יודע
 מה הוא. ל"ה: איחווה עם
 הארץ פ"ה שנחשד על
 הפוריות ועל המעשרות
 ומחוק מנעו ממא: כל
 שאינו קורא ק"ש דהא
 דראי לא ידע מודי אבל
 ידע לקרות וקורא לאו
 בע מהרה דברי ר' מאיר
 מאיר. ו"פ דרך ברייתא
 מתניא לענין זימון שאין
 מוזמנין על עם הארץ.
 עוד מצי למימר דמתניא
 לענין דאמר' פרק ואלו
 עוברין שעם הארץ כפילו
 לעדות ואין מכריזין על
 אבדותו אבל כן מתניא
 דפ' הנוקין [97 ס"ח]
 דקאמר איחווה עם הארץ
 כל שאינו אוכל חולין
 במהרה דברי ר' מאיר
 וחכמים אומרים כל
 ולענין מאי מתניא אי

לענין זימון ליתא דאמר' בפרק שלשה שאכלו דעם הארץ שאינו מעשר פירותיו והיינו עם הארץ דרבנן. ואי לענין דמאי ליתא דהא כו שחשוד על טהרות אינו חשוד על הדמאי כדמוכח בפ"ק דיבמות ועוד ק' דר"מ אדר' מאיר דהבא קאמר דהיו עם הארץ כל שאינו אוכל חולין במהרה יש לו טהרה אין צורך לפסוק שאפי' לא פסק עמו כן הריין שלא תעשה על גביו טהרות אלא בפרישות אחר תינהוג גם כשהיא מתחזקת. ואחר כך שונה רשב"ג איחווה עם הארץ כל שאינו אוכל חולין במהרה דברי ר' מאיר וחכמים אומרים כל שאינו מעשר פירותיו וחי' איחווה עם הארץ שישאנו לו חבר ברו בזה הענין שתנהוג טהרה תחתיו כל שאינו אוכל כו. וחכמים אומרים אפי' למי שאינו מעשר פירותיו ומשיאין לו בת חבר: אחרים אומרים אפי' קרא ושנה משטם מהבא דאחרים לא היו ר' מאיר ואע"ג דבכזבית תלמודא אמר' מאן אחרים ר' מאיר גיל' דברוב מקומות הוון אחרים ר' מאיר כדאמרין מאן יש אומרים ר' נתן בפ"ק דגיתין גר' צו' יש אומרים לא היינו ר' מאיר אלא ר' נתן דברוב המקומות יש אומרים היינו ר' נתן: המורים הלכה מתוך משנתם שבטלים עולם בהוראת טעות דכיון דבניו דאינם יודעים טעם המנשה מדמים להם דבר שאינו דומה. ויש אומרים משנית הרבה דאמר הא מהי פלוני הוא ויחידה הוא וליה הלכותא בנותיה ומורים בנותיה: ל"ה: בתולה צלינית בעלת תפלות ואימנה שבבית בעלת הולכת ומבקרת שבינותיה חמיר שאינן אלא מנאפות ומכשפות ומראות עצמן כצדקניות שלא יבדקו אחריותן. ל"ה: כנון ויחנן בת רשב"ג פ"ה אלמנה מכשפנית היתה וכשנמנע עת לדת האשה עוצרת האשה במכשפות ולאחר שזמנעת האשה הרבה היתה אומרת ויחנן אלך ואבקש אולי תשמע בבתי והולכת ומראות היתה הכשפים בתוכו וסותרת הכשפים ואו הולד יוצא. פעם אחת היה לה שבוך יום בביתה והיא הלכה לבית האשה היולדת ושמע השבד קול הכשפים מקשקש' בתוך הכל כמו שהולד מקשקש בבתי האם וכתר ואת מנפת הכל והכשפים יצאו וחולד נולד וידעו כל העולם כי בעלת כשפים היא ל"ה: המבעט ברבותיו וקרי ליה קאן שלא כלו חרשו על ידי שמייו מתקצין כדאמ' פ"ק דהגיגה כ' ז"ל דהיא והנוקין לענין שנתנו עליה בנות חכמים וכו' והא בחוספס דע"פ פ"ג וע"י בוסס דגישין ע"ש ד"ה אהה. (ז' ז"ל יש אומרים אחר דברי ר' נתן וע"י ד"ה אלו אלו כ"ה אלא זכרות המקומות וכו'. בשוין

